

[Helge Larsen.]

under et internationalt retssystem, skal vi ikke ensidigt slå i stykker; men alle må opfordre den høje regering til at optage kontakt med de øvrige nordiske regeringer for at undersøge mulighederne for en skærpeelse af modforholdsreglerne over for Sydafrika, og jeg opfordrer også den høje regering til under den nye samling i FN i efteråret at medvirke til egnede forholdsregler, der kan bryde eller svække apartheidpolitikken. Der er nemlig tale om en politik, der kan medføre fare for freden. En åben kamp mellem den hvide overklasse og den farvede befolkning i Sydafrika vil næppe kunne undgå at drage afrikanske stater ind i kampen, og så har vi risikoen for en storkrig. Det ville da være FN's pligt at gribe ind, men det vil være i FN's og navnlig Dag Hammarskiølds ånd at gribe ind i tide og forebygge, at det kom til en sådan åben kamp. Det betyder, at den herskende hvide befolkning i Sydafrika må bringes til besindelse, inden det er for sent.

Lad mig så slutte med nogle bemærkninger om det vigtigste spørgsmål, som vor generation er stillet over for: hele problemkomplekset omkring atomvåbnene. Det drejer sig både om atomprøvesprængninger og om kontrollen med atomvåben. Hvad det første punkt angår, fremhæver jeg det lille lyspunkt, der ligger i, at 30 USA-senatorer har opfordret USA til at afstå fra prøvesprængninger, så længe Sovjet gør det. Sammenholdt med den tilnærmelse mellem USA og Sovjets synspunkter, som er sket, omend meget langsomt og endnu ufuldkomment, på nedrustningskonferencen i Genève, er det som sagt et lille lyspunkt.

Det ville være et yderligere lyspunkt, om Frankrig ville indstille sine atomforsøg. Det er meget få, tror jeg, der kan se, at det skulle gøre Frankrigs gloire, den franske ære og storhed, større, at landet selv får atomvåben. Mange vil mene, at den af gaullisterne så eftertragtede gloire ville være større, om Frankrig afstod fra flere atomforsøg. Den franske politiker Jules Moch udtalte for nylig under et ophold i København, at en folkeafstemning i Frankrig formentlig ville give flertal mod atombevæbningen, altså en stemning i det franske folk i lighed med den, der er ved at gøre sig gældende i England.

Det ville ikke gøre nogen større ændring i den faktiske situation, at atomvåbnene reelt og alene er Sovjets og USAs, men det ville gøre dette forhold klarere, og selv om jeg ikke ynder et verdenssamfund, der domineres af de to supermagter, er det for atomvåbnenes vedkommende et område, hvor vi i menneskehedens interesse må håbe på og arbejde for, at disse våben koncentrerer hos de to stormagter, indtil de engang når så vidt i gensidig forståelse, at de kan overlade FN hele kontrollen med atomvåbnene. Ikke mindst ud fra de erfaringer, de to stormagter gjorde under konfrontationen omkring Cuba sidste efterår, tror jeg, den bedste garanti ligger i de to magters monopol indtil videre.

For den danske politik vedkommende må dette føre mig til den slutning, at vi ikke kan fravige vort nej til atombevæbningen af danske styrker, og at vi, hvor vi kan, må modarbejde en spredning af atomvåbnene. Den nyordning af de eksisterende atomstyrker under NATO-landene, som jeg gerne vil bede den højtærede udenrigsminister give nærmere redegørelse eller oplysning om i morgen, og som godkendtes på NATO-mødet i Ottawa for nylig, ændrer, så vidt jeg kan vurdere det, intet reelt i de bestående forhold. NATOs forpligtelser bliver ikke større derigennem, Danmarks heller ikke. Det centrale er, at kontrollen med atomvåbnenes anvendelse og beslutningen om denne anvendelse som hidtil alene ligger hos USAs præsident og hos England for Englands våbens vedkommende. Dette er det afgørende, og sådan bør det blive ved med at være.

Mit parti ønsker ikke nogen NATO-atomstyrke, hvor andre får indflydelse på vestens atomvåben. Vi ønsker at gøre, hvad vi kan, for at bestemmelsen alene ligger hos et ansvarligt land, fremfor at Frankrig og Vesttyskland eller nogen anden europæisk stat kan føre atomkrig på egen hånd efter egen beslutning. Jeg vil gerne her med den højtærede formands tilladelse have lov at citere, hvad Amerikas præsident, John Kennedy, sagde i et fjernsynsinterview om hele dette spørgsmål den 17. december i fjor. Præsident Kennedy sagde:

„Vi ønsker ikke seks eller syv atommagter i Europa, som bruger deres